

zabno pozna in bi ji moral posvetiti več pozornosti in paznosti ter zalagati za rešitev več vpliva, kakor je to storil do sedaj?

4. Ali je voljan g. minister za socialno politiko priskrbeti za temeljito izpremembo zastarelega viničarskega reda, da bo odgovarjal moderni socialni zakonodaji? Gradivo v to svrhu je večinoma že zbrano pri poverjeništvu v Ljubljani.

Kmetska zveza za povzdigo naše živinoreje.

Samostojna kmetijska stranka očita Kmetski zvezi, da ni storila nič za kmetsko ljudstvo, zlasti ne za naše gospodarstvo. V naslednjih številkah „Slov. Gospodarja“ bomo pokazali, koliko je Kmetska zveza storila že pred vojsko za naše gospodarstvo: za živinoreje, vinogradništvo, glede lovskega zakona, za oiajšave davkov, za obrtne olajšave na kmetih, za regulacijo rek, ceste, železnice, za Kmetsko družbo, za kmetijske šole in zadruge, za naše šolstvo ter za naše narodne in politične pravice. Danes nekoliko o njenem delu za povzdigo živinoreje.

6.000.000 K za živinoreje.

Leta 1909 je hotela avstrijska vlada skleniti z Rumunijo in drugimi državami trgovinsko pogodbo, ki bi dovoljevala uvoz mesa, živine, govedi in svinj (pooblastilni zakon). S tem bi bila naša živinoreja hude oškodovana. Zato so poslanci Kmetske zveze v zvezi s češkimi kmetskimi poslanci z obstrukcijo zabrali odprtje mej. Po zimi leta 1909 se je kljub naporom naših poslancev sklenilo, da se meje odprejo. Vendar je Kmetska zveza z odločnim nastopom dosegla, da se je obenem sklenila postava, ki je doložila za dobo 9 let vsako leto po 6 milijonov K za pospeševanje živinoreje in vnovčenje živine. Za Štajersko je od te svote poljedelsko ministrstvo odkazalo 377.893 K za pomnožitev krmil, zboljšanje planin in pašnikov ter travnikov, za zavarovanje živine, za nakup bikov, za bikorejske zadruge, za zidanje vzornih hlevov, za svinjerejo in ovčjerejo in okroglo 70 tisoč K za vnovčenje živine.

Vnovčevalnica za živino.

Ker pa naj bi se podpora od teh 6 milijonov K

5. Ali je minister za socialno politiko voljan urgirati pri drugih ministrstvih, posebej se pri ministrstvu gradjevina in ministrstvu voda, da se temu našemu delavnemu ljudstvu omogoči zaslužek z državnimi deli in regulacijskimi deli, n. pr. ob Dravi, Pesnici itd.

Prosim pismeni odgovor.
Beograd, dne 20. 9. 1920.

podeljevala le kmetijskim organizacijam, je Kmetska zveza s pomočjo Zadrugne zveze ustanovila leta 1910 v Mariboru „Osrednjo zadrugo za pospeševanje živinoreje in vnovčenje živine“, ali „Vnovčevalnico za živino“, da bi bili tudi slovenski živinorejci deležni podpore šestmilijonskega zaklada. Kmetska zveza je po celem Spodnje-Štajerskem prirejala poučna zborovanja in gospodarske shode (leta 1911 je bilo 43 takih shodov) ter ustanavljala podružnice mariborske „Vnovčevalnice za živino.“ Vnovčevalnica je brezplačno posredovala za člane in je leta 1911, ko ni bilo sejmov, marsikateremu kmetu pripomogla, da je prodal svoje živinče za boljšo ceno, pa je tudi svojim udom poskrbela živino, kakoršno so rabili za pleme in za rejo.

Za zdravstvo pri živini.

Poslanci Kmetske zveze so v avstrijskem državnem in štajerskem deželnem zboru zahtevali državno podporo za zgradbo ali prezidavo vzornih hlevov, oiajšave glede strogih kazni za prestopke proti živinokuznim zakonom, brezplačno cepljenje svinj proti rdečici pri revnejših posestnikih, da se pomnoži število živinozdravnikov in ustanovijo enoletne šole za pomožne živinozdravnike. Zahtevali so živinskega nadzornika za Spodnje-Štajersko, državno, oziroma deželno zavarovalnico za živino, odprtje sejmov, prosto klanje živine doma (liberalci so bili proti!), državno oskrbo živinske soli, podporo v krmi in semenih za spodnještajerske živinorejce. Na pritisk naših poslancev je leta 1909 štajerska deželna vlada sklenila, da se bodo dajali solni odpadki zastoj, krma pa majhnim posestnikom za tretjino, večjim za dve tretjini nakupne cene.

pri Sv. Andražu v Slov. gor., po večernicah pri Sv. Bolfenku v Slov. gor.; po rani maši pri Sv. Martinu pri Vurbergu; popoldne ob 2. uri v Dogašah v gostilni Smirnan.

Dne 24. oktobra v Celju! KZ, oziroma L.S. priredi v nedeljo, dne 24. t. m., dopoldne ob 9. uri v vrtni dvorani in na zraven ležečem vrtu gostilne „Beli vol“ v Celju velik volilni shod somišljenkov naše stranke za Celje, celjsko okolico ter bližnje in daljne župnije. Shod naj bo velika manifestacija naše stranke. Radi tega agitirajte zaupniki od hiše do hiše za obilno udeležbo!

Za Kmetsko zvezo so nabrali zaupniki na sestanku v Gornji Radgoni 397 K.

Shod KZ na Gomilskem. KZ sklicuje za nedeljo, dne 17. t. m., popoldne po večernicah, zborovanje pristašev KZ na Gomilskem, za domačo in vse sosedne župnije. Zaupnike prosimo, da agitirajo za številno udeležbo!

Tabor Kmetske zveze pri Sv. Frančišku Ksaverju se vrši prihodno nedeljo dne 10. t. m. ob 3. uri popoldne v gostilni pri Martinovu, na prostem, v slučaju slabega vremena pa v gledališki dvorani izobraževalnega društva istotam. Tabora se udeležijo v velikem številu somišljeniki in somišljenice iz vseh župnij gornjegrajskega okraja. Govorita dr. Ogrizek iz Celja in Fr. Žebot iz Maribora. Somišljeniki, agitirajte za obilno udeležbo!

Poročila.

Pri Sv. Barbari v Slov. goricah je zborovala preteklo nedeljo Kmetska zveza. Navzoči so bili na dobro obiskanem zborovanju vsi najboljši možje in župani od Sv. Barbare. Poročala sta zborovalec: dr. Juvan o političnih strankah in Golec o volitvah v konstituanto. Zborovalci so sledili z velikim zanimanjem izvajanjem govornikov in se priporočali, da bi se spravila čimpreje v tek za Sv. Barbaro prepotrebna zadeva ceste: Maribor—Sv. Peter—Sv. Barbara. Shodu je predsedoval kmet Alojzij Živko, župan v Zigerjih. Na vstrajnost v organizaciji KZ je bodril Barbarčane v navdušenih besedah mladenič Caf Maks.

St. Jur ob južni železnici. Shod KZ ki se je vršil pri nas zadnje nedelje, je trajal skoro tri ure. Govorila sta g. nadrevizor Pušenjak o programu naše KZ in urednik M. Krajnc o nam nasprotnih strankah. Proti koncu zborovanja se je prikazal na shod tudi neizogibni Urlep, ki pa je s svojo vsiljivostjo pošteno izkupil. Zborovalci so na shodu protestirali proti trošarini na sadje, vino in mošt in z ogorčenostjo ugovarjali proti okrožnici okr. glavarstva v Celju, ki je določilo najvišje cene za jajca pri kmetu 1.20 K, pri trgovcu 1.60 K. Pritožili so se proti temu, da morajo za uradne zmote, ki jih napravijo davčni uradi pri davčnih nalogih, še plačevati 8 K za koleke in da se razne važne naredbe od oblasti objavijo šele tedaj, ko je že dotični rok davno potekel. KZ bo pritožbe ljudstva vodila na pristojna mesta!

St. Lovrenec nad Prožinom. Tukaj se je vršil dne 26. m. m. lep shod KZ. Izvolil se je volilni odbor, nakar so se kmetje pogovorili o delu in o podrobni agitaciji za bodoče volitve. Zavedajoč se, da je edina pot do boljših razmer krščanska vzajemnost

med stanovi ter trdno upanje v končno našo zmago, so se zborovalci veseli razšli.

418 kron so zbrali za volilni sklad KZ za volilni celjskega in vranskega okraja na sestanku v Celju dne 5. oktobra. Zivelil!

Požrtvovalni Posavčani. Zavedni za upniki KZ iz okrajev Laško, Sevnica, Brežice in Kozje so na zborovanju v Rajhenburgu, dne 4. oktobra zložili za sklad KZ 460 K. Posnemajte jih!

Navodila.

Pazite na reklamacije v vsaki občini! Volilni imeniki za ustavodajno skupščino so že v mnogih občinah razpoloženi. Člani volilnih odborov Kmetske zveze ozir. zaupniki morajo takoj povsod prepisati imenike in izvršiti vse reklamacije. Natančno navodilo, kako se reklamira, je prinesel zadnji „Gospodar“. Naše, ki so izpuščeni, noter, nasprotnike, ki nimajo volilne pravice, pa ven!

Prijavite takoj predstavitelje stranke za posamezna volišča. Več kot polovica občin štajersko-prekmursko-koroškega volilnega okrožja še do danes ni poslala imena in natančne naslove predstavnikov kandidatne liste ter njih namestnikov. Se enkrat nujno pozivamo vse zaupnike po vseh župnijah in občinah, da nam nemudoma vpošljejo te naslove. Vprašajte vsakega moža ali mladeniča, ki ga določite za predstavitelja, ali to mesto sprejme ali ne. Imena predstavitev moramo imeti najpozneje do 15. oktobra zanesljivo v rokah. Predstavitelji kandidatne liste bodo imeli nalogo, na dan volitve, to je 28. novembra predstavljati pri volilni skrinjici na volišču posameznim volilcem našo stranko. — Tajništvo KZ v Mariboru.

Mladinska organizacija.

Dekliški tabor v St. Petru pri Mariboru. M nedeljo 3. t. m. se je vršil dekliški tabor na Gori pri St. Petru in v St. Petru samem. Ob devetih dopoldne se je darovala na Gori slovesna sv. maša, pri kateri je pristopilo več deklet k sv. obhajilu. Sveta maša je pel stolni župnik kanonik Moravec. Cerkevni govor poln lepih misli je imel g. kaplan Živortnik od Sv. Magdalene. Povdaril je posebno pomen taborov kot priprave na vojsko za obranitev vere in vseh lepih čednosti v sedanjem času, ko se širi nevera in nenravnost. Po sv. maši se je razvil lep spreved iz Gore k cerkvi sv. Petra, kjer se je nato od poludne do pol trih vršil tabor. Zborovanje je vodila z veliko spretnostjo M. Pavalec iz St. Petra. Nastopala so kot zastopnice Marijinih družb in Dekliških zvez vrta dekleta, ki so v navdušenih besedah pozivale svoje tovarišice za vse lepe čednosti slovenskih deklet. Zastopani so bili vsi večji kraji iz Slovenskih goric. Mnogo je prišlo udeleženk tudi iz Maribora. Celo oddaljeni Sv. Križ nad Mariborom je poslal zastopstvo na tabor in je zastopnica tamošnje Marijine družbe posebno lepo govorila o raznih važnih vprašanjih, ki zanimajo slovensko žensvo. Nastopile so govornice iz Jarenine, Sv. Barbare, Sv. Antona, Sv. Martina p. Vurbergom in od drugod. Vsi ti nastopi so pokazali, da naše organizacije z velikim vspehom delujejo za žensko izobrazbo. Zeleti bi bilo, da bi bili na takem taboru navzoči tisti, ki nasprotujejo volilni pravici našega kmetskega ženstva. Mislimo, da so naša dekleta že dovolj izobražena in bi znala nasprotnike in njih razloge temeljito pobiti. Zelimo, da letošnji tabori rodijo obilen vspeh ženskemu gibanju!

Teharski Orel je nabral med člani na svojem fantovskem večeru dne 30. 9. svoto 80 K za slovensko Koroško ter sklenil nabirati prve dni v oktobru še večjo svoto med zavednimi Slovenci.

Vollne imenike

preglejte! Le kdor bo v volilnem imeniku, bo mogel voliti!

Reklamirajte takoj!

Ce bi bili v vsaki občini Slovenije izpuščeni samo po trije naši somišljeniki, bi Kmetska zveza samo vsled tega izgubila enega poslanca!

Vreklamirajte vse one naše pristaše, ki so do 25. septembra dopolnili 21. leto. Skrbite, da pridejo v volilni imenik!

Nemce in Italijane, goljufe, verižnike, talove in one, ki so pod kuratelo, pa ven iz volilnega imenika! Ne pozabite k reklamaciji priložiti dokazila!

Domača politika.

Priloge samostojnežev na volitve. Odkar je dr. Zerjav spet poverjenik, se opaža živahnije gibanje v vrstah samostojnežev, ker jim je dr. Zerjav preskrbel od liberalnih bank stotisoče, da morejo masno plačevati svojim govornikom: Urek, Urlep, Drogenik, Mermolja, Schuuderl itd. in deliti kmetom sol po nizki ceni. Pristaše so prej lovili s koruzo, a volilce pa sedaj s soljo. „Nesebčni“ voditelj Urlep je zaslužil pri delitvi soli malenkost 5000 K, seveda iz ljubezni do kmeta je delo vršil, ne pa radi denarja. Mašetar, bivši štajerčijanec, sladkornik Drogenik je delal masne dobičke pri „samostojni“ koruzi itd. in zaslužil toliko, da se mu je predpisalo samo 7000 K davka od dobička pri kupčiji. Tudi on deluje le samo iz ljubezni do kmeta. Ne hrepenenje po mandatu, ampak ljubezen do kmeta je gnala Ureka v Samostojno; on kandidira sedaj, akoravno dobro ve, da je Sa-

Politični ogled.

Jugoslavija. Naše narodno predstavništvo se je bavilo pri sedanjem zasedanju z onimi že večkrat omenjenimi dogodki na Hrvaškem. Govorilo je v parlamentu o teh žalostnih dogodkih veliko število poslancev in tudi sam ministrski predsednik. Zaključek vsega govoričenja o uporu hrvaških kmetov je bil sklep: Postavi se posebna komisija, ki bo preiskovala celo zadevo. Naša zbornica je sedaj odgojena do 12. t. m. Ko se sestane 12. t. m., bo rešila menda samo najnujnejše, potem se bodo pa razni poslanci razkropili po agitacijskih shodih. O jadranskem vprašanju se boste pogajali v najkrajšem času Jugoslavija ter Italija nekje v bližini Rima.

Italija. V Italiji so komaj potlačeni delavski in malokmetski nemiri izbruhnili z vso silo. Upira se predvsem kmetsko delavstvo, ki siloma zaseda veleposestva krog Neapolja in v Siciliji. Kuga, ki se je pojavila najprej na Reki, se je razpaska tudi še na Trst. Vsled pojavov te, ki je bolezniva vlada v Italiji veliko razburjenje.

Avstrija. Avstrijska zbornica je sprejela predlog, da naj izvrši vlada v 6 mesecih ljudsko glasovanje za priklonitev Avstrije k Nemčiji. Avstrijska zbornica je sprejela novo ustavo. Nove volitve v Avstriji bodo 15. t. m., nato se bo sestal novi parlament. Fo novi ustavi bo Avstrija zvezna država z obširno samoupravo posameznih dežel.

Madžarska. Na Ogrskem bodo vpeljali nove davke in oddajo premoženja, ker ima država prevelik finančni primanjkljaj.

Irska. Na Irskem imajo zopet spopade med vojaštvom, policijo in bojevnikmi za neodvisnost Irske. V političnih krogih se govori, da bo izvojevala Irska svojo neodvisnost.

Ruska-Poljska. V prodiranju proti boljševiški armadi Poljaki vsaki dan prav znatno napredujejo. Ruska armada beži v neredu in je izgubila stik s svojim poveljstvom. Poljaki javljajo, da so zajeli zadnje dni 42.000 boljševikov in uničili ali vsaj razpršili 16 boljševiških divizij. Z močno ofenzivo proti boljševikom je začel tudi general Wrangel, ki vodi svoje napade iz Krima. Tudi Wrangel je izvojeval lepe uspehe proti Rusom na suhem in na morju. V Rigi se vršijo mirovna pogajanja med Poljaki in Rusi. Prevladuje upanje, da se bo sklenilo premirje 15. t. m. Med Litvanci in Poljaki, ki so tudi bili zapleteni v boje, je premirje že sklenjeno.

Kmetska zveza.

Naznanila.

Volilni shodi. Kmetska zveza priredi dne 10. oktobra naslednje shode: Ob 11. uri v Razboru pri Zidanem mostu; po rani maši v Novi Stitici pri Gornjem gradu; popoldne ob 3. uri pri Sv. Frančišku Ksaveriju; po rani maši na Hajdini v Društvenem domu; po pozni maši po 11. uri v Minoritskem samostanu v Ptuj (v Hajdini in Ptuj govorita na shodu Brenčič in Pušenjak). V nedeljo dne 17. oktobra po rani maši pri Sv. Lovrencu v Slov. gor., po pozni maši